

De wijzigingen in de asielprocedure

Deze infographic laat zien wat er de komende tijd verandert in de asielprocedure. Vluchtelingen staan straks met 3-0 achter als zij aankomen in Nederland. Voor niemand is dit goed: niet voor vluchtelingen, maar ook niet voor de samenleving. De aangescherpte regels zijn onderdeel van de asielnoodmaatregelenwet en het EU Migratiepact.

LANGE WACHTTIJDEN

De wachttijd voor een beslissing op je aanvraag kan inmiddels oplopen tot meer dan twee jaar, terwijl dit maximaal zes maanden hoort te zijn. Doordat er te weinig personeel is bij de IND, staat het leven van vluchtelingen ongelooflijk lang in de wachtstand. Uit de meest recente cijfers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND, oktober 2025) blijkt dat op dit moment:

- 12.510 mensen tussen de 6 en 15 maanden wachten op een beslissing;
- 24.020 mensen wachten al langer dan 15 maanden;
- De gemiddelde wachttijd voor een tweede gesprek (nader gehoor) is inmiddels 82 weken – bijna 19 maanden.

STRENGERE TOETS OPVOLGENDE ASIELAANVRAAG

Met het invoeren van strengere regels voor opvolgende asielaanvragen wordt het lastig een inhoudelijke beoordeling te krijgen op een nieuwe aanvraag. Dit terwijl het aantal herhaalde asielaanvragen laag is (1.390 in 2023) en het inwilligingspercentage relatief hoog (32%). Dit laat zien dat ook later kan blijken dat mensen wel degelijk recht hebben op asiel. Bijvoorbeeld omdat de situatie in het land van herkomst wijzigt of omdat er aanvullende documenten zijn die het verhaal onderbouwen.

VluchtelingenWerk Nederland

IS ER NOG TOEGANG TOT ASIEL?

Met het afbreken van de rechtsbescherming van vluchtelingen wordt het steeds moeilijker om asiel te krijgen in Nederland. Mensen die recht hebben op bescherming moeten bijna onmogelijke bewijzen leveren. Zij kunnen een negatief besluit van de IND bijna niet meer voorkomen of aanvechten.

Aanmeldfase

Algemene asielprocedure

Langere wachttijden

2 Start van de asielprocedure

3 Besluit Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

Mogelijk verdwijnt de dienstverlening van VluchtelingenWerk Nederland

BEPERKEN DIENSTVERLENING

AFSCHAFFEN VOORNEMEN IND

STRENGER LANDENBELEID

AFSCHAFFEN AANMELDGEHOOR

GEEN VOORLICHTING VAN VVW

BEPERKEN TOEGANG TOT ADVOCAAAT

AFSCHAFFEN AANMELDGEHOOR

Het aanmeldgehoor wordt afgeschaft. Dat is een eerste gesprek met de IND, ter voorbereiding op het nader gehoor. Vluchtelingen hebben straks nog maar één gesprek met de IND, waar zij moeten uitleggen waarom zij gevaar lopen in hun eigen land. En daar komt ook nog eens extra druk op te liggen. Want ook het zogeheten voornemen verdwijnt.

AFSCHAFFEN VOORLICHTING

In de nieuwe asielprocedure krijgen vluchtelingen geen voorlichting meer van VluchtelingenWerk. De IND is gevraagd de taak van 'legal counseling' op zich te nemen. Op dit moment wordt nog uitgewerkt hoe dit eruit gaat zien. Wel is al zeker dat de rust- en voorbereidingstermijn verdwijnt, de periode voor de start van de procedure waarin iemand nu nog een medische check en voorlichting krijgt en kennismaakt met zijn advocaat.

BEPERKEN TOEGANG ADVOCAAAT

De toegang tot een advocaat tijdens de asielprocedure wordt ernstig beperkt. Iemand krijgt in de nieuwe asielprocedure pas een advocaat als het belangrijkste gehoor met de IND al is geweest. Hierdoor lopen vluchtelingen het risico om onvolledige verklaringen af te leggen, omdat zij vaak niet weten welke onderdelen van hun verhaal relevant zijn voor de IND. Of omdat zij moeite hebben om over gevoelige onderwerpen te praten. Dit leidt tot meer onterechte afwijzingen, extra rechtszaken en een nog grotere druk op een toch al overbelast systeem.

DIENSTVERLENING VLUCHTELINGENWERK

Het demissionaire kabinet heeft miljoenen bezuinigd op de juridische begeleiding van VluchtelingenWerk. Hierdoor dreigen we ons werk voor vluchtelingen in de asielprocedure niet meer te kunnen doen. Dit betekent bijvoorbeeld dat we op 280 van de 350 locaties geen spreekuur meer kunnen draaien en hier geen uitleg meer kunnen geven over de beschikkingen van de IND. Ook moeten we vanaf 1 december 2025 stoppen met de begeleiding gezinshereniging.

AFSCHAFFEN VOORNEMEN

Met de asielnoodmaatregelenwet verdwijnt ook de voornemenprocedure. Dat betekent dat er straks geen hoor en wederhoor meer is tussen de IND en de asielzoeker tijdens het asielproces. Hierdoor neemt de druk op rechtbanken toe. Want 10% van alle asielaanvragen zal onterecht worden afgewezen. Deze vluchtelingen blijven nog langer in onzekerheid en worden mogelijk zelfs onterecht uitgezet naar hun land van herkomst ("refoulement").

STRENGER LANDENBELEID

Sinds juli 2024 gelden er veel strengere eisen rondom de bewijsstukken die vluchtelingen moeten aanleveren in hun asielprocedure. Onredelijk, want in veel landen zijn documenten niet zo makkelijk te krijgen als hier in Nederland. Het inwilligingspercentage is sinds dit nieuwe beoordelingskader dan ook flink afgenomen. Daarnaast is het landenbeleid voor onder andere Jemen, Turkije en Irak aangescherpt. Zelfs voor groepen die duidelijk gevaar lopen, zoals de Jezidi's in Irak, is het bijna onmogelijk geworden om een vergunning te krijgen.